

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Запорізький національний технічний університет

Кафедра «Охорони праці і навколишнього середовища»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор д.е.н., професор

_____ / В.Г. Прушківський /

_____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Цивільний захист і охорона праці в галузі»

Підготовки магістрів: Галузь знань: 13 – «Механічна інженерія»

спеціальності: 131 – «Прикладна механіка»

спеціалізація: «Обладнання та технології пластичного формування конструкцій машинобудування».

інститут, факультет: Фізико-технічний, Інженерно-фізичний

Робоча програма з дисципліни «Цивільний захист і охорона праці в галузі» для підготовки студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «Магістр», галузі знань: 13 – «Механічна інженерія», спеціальності: 131 – «Прикладна механіка», спеціалізації: «Обладнання та технології пластичного формування конструкцій машинобудування». «23» червня 2017 року – 16 с.

Розробники: Нестеров О.В., доцент, к.т.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Охорони праці і навколишнього середовища»

Протокол від «03» липня 2017 року № 10

Завідувач кафедри ОП і НС _____ Нестеров О.В.

«___» _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу машинобудівного факультету.

Протокол від. «___» _____ 2017 року № ___

«___» _____ 20__ року Голова _____ В.І. Глушко, к.т.н., доц.

Робоча програма погоджена з кафедрою ОМТ

зав. кафедри _____ В.В. Широкобоков, к.т.н., доц.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 13 – «Механічна інженерія»	Нормативна (нормативна)		
Модулів – 1	Спеціальність: 131 – «Прикладна механіка» Спеціалізація: «Обладнання та технології пластичного формування конструкцій машинобудування»	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 2		5	5	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр		
Загальна кількість годин - 90		10	10	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції		
		ЦЗ	6 год.	2 год.
		ОПГ	8 год.	2 год.
		Лабораторні		
		ЦЗ	6 год.	1 год.
		ОПГ	8 год.	1 год.
		Інші види		
		ЦЗ	2 год.	- год.
		ОПГ	-	- год.
		Самостійна робота		
		ЦЗ	31 год.	42 год.
		ОПГ	29 год.	42 год.
		Індивідуальні завдання: -		
Вид контролю: диференційований залік				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 33,3% до 66,7%
- для заочної форми навчання – 6,7% до 93,3%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- набуття необхідних знань щодо організації та управління системою заходів цивільного захисту (ЦЗ) на об'єктах господарювання при загрозі виникнення надзвичайних ситуацій, організації роботи керівного та командно-керівного складу

формувань і служб ЦЗ відповідно до одержаної у ВНЗ спеціальності та сформувати у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу;

- надати можливість слухачам оволодіти системою знань з охорони праці у відповідній галузі, виробити вміння і навички формування сучасної моделі управління охороною праці в галузі з урахуванням досягнень науково-технічного процесу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці.

Завдання:

- засвоєння студентами положень Кодексу цивільного захисту України, який регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від наслідків надзвичайних ситуацій;

- засвоєння принципів функціонування єдиної державної системи цивільного захисту, яка визначає повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, іноземців та осіб без громадянства в умовах надзвичайних ситуацій;

- засвоєння методів забезпечення збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Освоївши програму навчальної дисципліни «Цивільний захист і охорона праці в галузі» магістри, повинні бути здатними вирішувати професійні завдання, щодо забезпечення безпеки з урахуванням вимог ЦЗ і ОПГ та оволодіти основними професійними компетенціями для реалізації вказаних завдань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен,

знати:

- положення про єдину державну систему та типові положення про функціональну і територіальну підсистеми цивільного захисту України, а також методи та інструментарії моніторингу надзвичайних ситуацій та оцінки їх наслідків;

- завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту та забезпечення їх скоординованих дій щодо попередження надзвичайних ситуацій (НС) на об'єктах господарювання (ОГ) відповідно до своїх професійних обов'язків;

- порядок розробки та впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту;

- організацію та здійснення евакуаційних заходів, щодо працівників та майна суб'єкта господарювання, під час виникнення надзвичайних ситуацій;

- заходи, щодо забезпечення пожежної безпеки, впровадження досягнень науки і техніки та позитивного досвіду;

- значення системи управління охороною праці у відповідній галузі та її соціально-економічні аспекти;

- основні правові і нормативні акти, що діють в галузі та на підприємстві;

- участь трудового колективу в системі управління охороною праці;

- показники ефективності функціонування системи управління охороною праці на виробництві;

- правила та порядок проведення розслідувань нещасних випадків на виробництві та стан травматизму і захворюваності на підприємствах галузі;

вміти:

- запропонувати заходи щодо мінімізації загального погіршення стану здоров'я в процесі трудової діяльності;
- визначати коло своїх обов'язків за напрямом професійної діяльності з урахуванням завдань з цивільного захисту;
- приймати рішення з питань цивільного захисту в межах своїх повноважень;
- обирати і застосовувати методики з прогнозування та оцінки обстановки в зоні НС, розраховувати параметри вражаючих чинників джерел НС, що контролюються і використовуються для прогнозування, визначення складу сил, засобів і ресурсів для подолання наслідків НС;
- оцінювати стан готовності ОГ до роботи в умовах загрози і виникнення НС за встановленими критеріями та показниками;
- визначити коло своїх обов'язків щодо визначення заходів забезпечення безпеки та санітарно-гігієнічних умов на виробництві у відповідних галузях.
- розробляти технічні рішення та втілювати заходи щодо поліпшеного стану виробничого середовища, зниження напруженості і важкості робіт на виробництві у відповідній галузі
- проводити необхідні розрахунки пов'язані із забезпечення безпеки робіт та санітарно-гігієнічних параметрів;
- визначати категорію і клас вибухо-пожежної небезпеки виробничих приміщень та обладнання відповідної галузі;
- обрати тип і розрахувати кількість первинних засобів гасіння пожежі для виробничих приміщень та обладнання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: «Цивільний захист»

Тема 1 *Правове регулювання цивільного захисту України*

Загальні положення Кодексу цивільного захисту України. Координація діяльності органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту, її складові, завдання та режими функціонування. Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Керівництво єдиною державною системою цивільного захисту. Забезпечення цивільного захисту на відповідній території. Організація заходів цивільного захисту суб'єкта господарювання. Сили цивільного захисту. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту. Аварійно-рятувальні служби. Формування цивільного захисту. Спеціалізовані служби цивільного захисту. Пожежно-рятувальні підрозділи (частини). Добровільні формування цивільного захисту. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій.

Загальні положення міжнародного гуманітарного права з питань захисту населення під час надзвичайних ситуацій військового характеру. Четверта Женевська Конвенція та додаткові протоколи. Класифікація цивільних об'єктів за ступенем небезпеки.

Положення про ідентифікацію та паспортизацію об'єктів господарювання при визначенні потенційної небезпеки. Визначення та аналіз небезпек, пов'язаних з порушенням умов безпечної експлуатації ОГ. Визначення небезпечних речовин та критичних умов їх впливу.

Тема 2 *Планування заходів цивільного захисту. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.*

Оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Укриття населення в захисних спорудах цивільного захисту. Захисні споруди цивільного захисту. Споруди подвійного призначення та найпростіші укриття. Категорії населення, що укриваються в різних видах захисних споруд. Фонд захисних споруд. Вимоги до захисних споруд. Оренда, приватизація (відчуження) захисних споруд.

Евакуаційні заходи. Види евакуації, залежно від особливостей надзвичайної ситуації. Порядок ухвалення рішення про проведення евакуації. Евакуація громадян України, що перебувають на території іноземних держав.

Інженерний захист територій. Радіаційний і хімічний захист населення та територій. Медичний захист і забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин. Заходи психологічного захисту населення. Навчання населення діям в умовах надзвичайних ситуацій.

Особливості навчання працюючого та непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Тема 3 *Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життя та діяльність населення України*

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Стисла характеристика стихійних лих, аварій і катастроф, які можливі на території країни, області, міста. Стисла характеристика надзвичайних ситуацій воєнного та мирного часу.

Вплив сучасних засобів ураження на промислові об'єкти, населення та навколишнє середовище.

Стисла характеристика осередків ураження і зон зараження радіоактивними речовинами та засоби захисту. Особливості радіоактивного забруднення місцевості та зараження повітря при аваріях на АЕС.

Зона та осередок бактеріологічного (біологічної) зараження при наявності бактеріологічної загрози, засоби захисту.

Табельні прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю формувань цивільного захисту.

Тема 4 *Вимоги єдиної системи цивільного захисту по забезпеченню заходів, спрямованих на запобігання надзвичайних ситуацій*

Забезпечення техногенної безпеки на об'єктах господарської діяльності. Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Автоматизовані системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій і спеціальні системи оповіщення.

Сутність стійкості роботи промислових об'єктів. Фактори, що впливають на стійкість роботи об'єктів в умовах надзвичайної ситуації. Шляхи і способи підвищення стійкості роботи об'єктів господарювання. Забезпечення надійного захисту та життєзабезпечення персоналу. Захист та раціональне розміщення основних виробничих фондів, зонування території об'єкту. Вимоги до систем енергозабезпечення, водопостачання, газопостачання промислових та цивільних об'єктів. Підвищення стійкості виробничих будівель і споруд, комунально-енергетичних і технологічних мереж. Підвищення протипожежної стійкості. Обмеження ураження від вторинних факторів при аваріях. Підготовка до відновлення виробництва.

Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості об'єктів господарювання в умовах НС (межа стійкості, найбільш уразливі його елементи, характер і ступень руйнувань і ушкоджень, можливі збитки, межа доцільного підвищення стійкості).

Тема 5 Спеціальна функція у сфері цивільного захисту

Забезпечення діяльності ОГ, у власності якого перебуває об'єкт підвищеної небезпеки. Критерії ідентифікації ОГ, що підлягають декларуванню безпеки. Визначення об'єктів підвищеної небезпеки (ОПН) 1 або 2 класу за масою небезпечних речовин та за відстанню. Порядок декларування безпеки ОПН. Методики визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки ОПН. Ліцензування діяльності об'єкту підвищеної небезпеки. Страхування відповідальності за завдану шкоду внаслідок експлуатації небезпечного об'єкту. Порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації НС. Організація роботи щодо проведення нагляду та здійснення контролю за обстановкою на ПНО, що входять до складу галузі, включаючи прилеглу до них територію.

Змістовий модуль 2: «Охорона праці в галузі»

Тема 1 Міжнародні норми та основні нормативно-правові акти України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці

Трудові норми Міжнародної організації праці (МОП). Конвенції та Рекомендації МОП в галузі охорони праці. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настава по соціальній відповідальності».

Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Охорона праці-частина соціальної політики ЄС. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС «Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці в галузі».

Соціальний захист громадян України. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Державне управління СУОП. Управління охороною праці на галузевому рівні. Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Управління зо сторони власника, робітників підприємства. Травматизм та професійні захворювання. Розслідування нещасних випадків.

Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці на підприємствах.

Соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань.

Тема 2 Аналіз причин та наслідків потенційних небезпек при проєктуванні схем виготовлення елементів конструкцій методами холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів.

Аналіз причин та наслідків потенційних небезпек виробничих процесів холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів. Порушення правил з

електробезпеки. Отримання механічних травм внаслідок несправності технологічного обладнання, порушень технологічних процесів, недосконалої конструкції штампів, інструменту, відсутності захисних пристроїв запобігання аварійним ситуаціям.

Невиконання вимог ергономіки при організації зон управління та обслуговування технологічного обладнання. Потенційні небезпеки при використанні персональних комп'ютерів як основних засобів виконання службових обов'язків. Негативний вплив іонізуючих полів та випромінювань від відеодисплейних терміналів (ВДТ). Негативний вплив на органи зору оптичних ефектів при роботі з ВДТ. Напруженість та важкість праці. Незадовільна організація робочих місць фахівців в адміністративних приміщеннях.

Небезпеки, які пов'язані з прорахунками при проектуванні технологічних схем внаслідок незадовільної фахової підготовки.

Актуальні проблеми з охорони праці в наукових дослідженнях.

Незадовільний стан санітарно-гігієнічних параметрів, зокрема незадовільне освітлення, підвищений шум та вібрація, забрудненість повітря шкідливими речовинами, підвищені температури в робочих зонах.

Можливість загорянь внаслідок порушень правил з пожежної безпеки.

Тема 3 Заходи забезпечення безпеки при проектуванні схем виготовлення елементів конструкцій методами холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів. Санітарно-гігієнічні вимоги та пожежна безпека.

Основні вимоги ергономіки до організації робочих місць та виробничого середовища. Значення фахової підготовки для якісної організації виробничих процесів.

Вимоги безпеки до конструкції технологічного обладнання та оснащення. Забезпечення безпеки при виконанні основних технологічних операцій. Особливості безпечного виконання технологічних операцій холодного та гарячого деформування. Особливості заходів з електробезпеки. Попереджувальні заходи щодо запобігання механічних травм. Використання захисних пристроїв: огорож, технологічних отворів, блокуючих і сигналізуючих пристроїв для забезпечення безпеки виробничих процесів. Заходи безпеки при використанні природного газу, що використовується для технологічних потреб.

Заходи мінімізації напруженості трудових процесів, зокрема при використанні персональних комп'ютерів для виконання проектів та розрахунків.

Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці на виробничих ділянках.

Вимоги до санітарного контролю за рівнем основних гігієнічних параметрів як в адміністративних приміщеннях так і в виробничих зонах (рівень освітлення, параметри мікроклімату, рівні електромагнітних полів та випромінювань).

Заходи з пожежної безпеки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання						Заочна форма навч			
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі		
		Лекції	Лабораторні заняття	Інші види занять	Індивідуальна робота студентів	Самостійна робота студентів		Лекції (год.)	Лабораторні заняття (год.)	Самостійна робота студентів (год.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1 - «Цивільний захист»										
Тема 1. Правове регулювання цивільного захисту України	6	2	-	-	2	2	6	1	-	5
Тема 2. Планування заходів ЦЗ. Захист населення і територій від НС	12	2	2	-	4	4	12	1	1	10
Тема 3. Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життя та діяльність населення України	12	-	4	-	4	4	10	-	-	10
Тема 4. Вимоги єдиної системи ЦЗ по забезпеченню заходів, спрямованих на запобігання НС	10	2	-	-	4	4	12	-	-	12
Тема 5. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту	5	-	-	-	2	3	5	-	-	5
Разом за змістовим модулем 1	45	6	6	-	16	17	45	2	1	42
Змістовий модуль 2 - «Охорона праці в галузі»										
Тема 1. Міжнародні норми та основні нормативно-правові акти України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці	8	2	-	-	2	4	8	1	-	7
Тема 2. Аналіз причин та наслідків потенційних небезпек при проектуванні схем виготовлення елементів конструкцій методами холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів.	21	2	8	-	6	5	21	-	1	20
Тема 3. Заходи забезпечення безпеки при проектуванні схем виготовлення елементів конструкцій методами холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів. Санітарно-гігієнічні вимоги та пожежна безпека.	16	4	-	2	6	4	16	1	-	15
Разом за змістовим модулем 2	45	8	8	2	14	13	45	2	1	42
Усього годин:	90	14	14	2	30	30	90	4	2	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.		

6. Теми практичних занять (інші види)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Розрахунок загального рівномірного штучного освітлення офісних та адміністративно-побутових приміщень методом світлового потоку	1
2.	Нормалізація теплового режиму в адміністративних приміщеннях	1

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю	2
2.	Засоби індивідуального захисту	2
3.	Дослідження захисних властивостей різних матеріалів, що використовуються для захисту від дії іонізуючого випромінювання	2
4.	Системи засобів і заходів безпечної експлуатації електроустановок	2
5.	Визначення типу технічних систем нормалізації параметрів мікроклімату.	2
6.	Дослідження суміщеного освітлення виробничого приміщення.	2
7.	Дослідження властивостей первинних засобів пожежогасіння, визначення їх типів та розрахунок кількості.	2

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1 - «Цивільний захист»		
1.	Правове регулювання цивільного захисту України	4/5*
2.	Планування заходів ЦЗ. Захист населення і територій від НС	8/10*
3.	Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життя та діяльність населення України	6/10*
4.	Вимоги єдиної системи ЦЗ по забезпеченню заходів, спрямованих на запобігання НС	8/12*
5.	Спеціальна функція у сфері цивільного захисту	5/5*
Разом за змістовим модулем 1		31/42*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 2 - «Охорона праці в галузі»		
1.	Міжнародні норми та основні нормативно-правові акти України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці	6/7*
2.	Аналіз причин та наслідків потенційних небезпек при проектуванні схем виготовлення елементів конструкцій методами холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів.	11/20*
3.	Заходи забезпечення безпеки при проектуванні схем виготовлення елементів конструкцій методами холодного та гарячого пластичного деформування металів та сплавів. Санітарно-гігієнічні вимоги та пожежна безпека.	12/15*
Разом за змістовим модулем 2		29/42*
Усього:		60/84*

Примітка: * - кількість годин для студентів заочної форми навчання

9. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення вивчення дисципліни та набуття навичок і вмінь самостійних кваліфікованих розрахунків, аналізу та обґрунтування висновків у процесі вивчення дисципліни, студенти денної форми навчання виконують дві семестрові модульні контрольні роботи (МКР): одну за матеріалами першого змістовного модулю «Цивільний захист» і другу за матеріалами другого змістовного модулю «Охорона праці в галузі». Організація і порядок виконання МКР та вихідні дані визначаються відповідними методичними вказівками і завданнями, які розроблені на кафедрі.

Студенти заочної форми навчання виконують дві контрольні роботи самостійні (КРС): одну за матеріалами першого змістовного модулю «Цивільний захист» і другу за матеріалами другого змістовного модулю «Охорона праці в галузі». Організація і порядок виконання КРС та вихідні дані визначаються відповідними методичними вказівками і завданнями, які розроблені на кафедрі.

10. Методи навчання

Розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;

Пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

Бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

Ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

Практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

Індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;

Дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;

Проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Методи контролю

Оцінка якості засвоєння навчальної програми з нормативної дисципліни «Цивільний захист і охорона праці в галузі» включає поточний контроль успішності виконання МКР (КРС для заочної та дистанційної форм навчання) та складання підсумкового диференційованого заліку.

Поточний контроль передбачає проведення двох письмових модульних контрольних робіт у формі тестів.

До диференційованого заліку допускаються лише студенти, які виконали у повному обсязі усі види навчальних робіт (лабораторні, практичні та МКР), передбачених робочою навчальною програмою, та які вони мали виконати під час відпрацювання навчального матеріалу.

Успішність засвоєння дисципліни визначається за допомогою рейтингової системи оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами диференційованого заліку, якій проводиться письмово у формі тестів в два етапи: за матеріалами першого змістовного модулю «Цивільний захист» і другу, за матеріалами другого змістовного модулю «Охорона праці в галузі», як середня.

Студент, який на протязі семестру до проведення підсумкового контролю проявив старанність, своєчасно виконав та звітував з поточних навчальних завдань, може отримати відповідну позитивну підсумкову оцінку «автоматом», тобто без складання підсумкового диференційованого заліку.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3/1	T3/2	100
20	20	20	20	20	25	25	25	25	

T1, T2, T3, T4, T5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичної роботи «Розрахунок загального рівномірного штучного освітлення офісних та адміністративно-побутових приміщень методом світлового потоку» з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів усіх спеціальностей та усіх форм навчання /Укл.: С.М. Журавель - Запоріжжя: ЗНТУ, 2012 р. 22 с.
2. Методичні вказівки до практичної роботи «Нормалізація теплового режиму в адміністративних приміщеннях» з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів усіх спеціальностей та усіх форм навчання /Укл.: О.Л. Скуйбіда - Запоріжжя: ЗНТУ, 2013 р. 17 с.
3. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю» з дисципліни «Цивільний захист» для всіх форм навчання /Укл.: М.О. Журавель, О.Б. Курков, – Запоріжжя: ЗНТУ, 2012 р. 24 с.
4. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Засоби індивідуального захисту» з дисципліни «Цивільний захист» для студентів усіх спеціальностей будь-якої форми навчання. Укл.: О.Є. Денщиків, М.О. Журавель, О.Б. Курков, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2012 р. 28 с.
5. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Дослідження захисних властивостей різних матеріалів, що використовуються для захисту від дії іонізуючого випромінювання» з дисципліни «Цивільний захист» для усіх спеціальностей будь-якої форми навчання. Укл.: М.О. Журавель, О.Б. Курков, - Запоріжжя: ЗНТУ, 2012 р. 23 с.
6. Методичні вказівки до лабораторних занять «Визначення типу технічних систем нормалізації параметрів мікроклімату» з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів всіх форм навчання / Укл. О.Л. Скуйбіда – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. - 18 с.
7. Методичні вказівки до лабораторних занять «Системи засобів і заходів безпечної експлуатації електроустановок» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів всіх форм навчання / Укл. М.О. Журавель, С.М. Журавель – Запоріжжя: ЗНТУ, 2011. – 22 с.
8. Методичні вказівки до лабораторних занять «Дослідження властивостей первинних засобів пожежогасіння, визначення їх типів та розрахунок кількості» з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів всіх форм навчання / Укл. А.С. Петрищев, С.М. Журавель, М.О. Журавель – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 28 с.
9. Методичні вказівки до лабораторних занять «Дослідження суміщеного освітлення виробничого приміщення» / Укл. О.В. Нестеров, А.С. Лавренко, В.Т. Рубан – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 37 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Кодекс цивільного захисту України станом на 06.12.2012 р: (Відповідає офіц. Текстові) – К.: Алерта, 2012. – 120 с.
2. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14.01.1998 р. – К., 1998.
3. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8.06.1977 р. Зібрання

чинних міжнародних договорів України: Офіційне видання - Том 1: 1990-1991 рр. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2001.

4. ДБН В.1.2-4-2006 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони)». Наказ Мінбуду України від 4.08.2006 р. № 274

5. Закон України «Про охорону праці».

6. Закон України «Про пожежну безпеку».

7. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

9. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

10. Технічний опис та інструкція по експлуатації приладів ДП-5В(А,Б), ДП-22В, ДП-24, ІД-1, ІД-11, ВПХР.

11. Технічний опис та інструкція по експлуатації протигазів ГП-5, ГП-5М, ГП-7, ІП-4, ІП-5, ІП-46.

12. Технічний опис та інструкція по експлуатації респіраторів Р-2, РПГ-67.

13. Технічний опис та інструкція по експлуатації загальновійськового захисного комплексу.

14. Технічний опис та інструкція по експлуатації легкого захисного костюма.

15. Кулаков М.А. та ін. Цивільна оборона: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. Проф. Березуцького В.В. – Х.: Факт, 2008. – 312 с.

16. Стеблюк М.І. Цивільна оборона. Підручник. - К.: Знання, 2007. - 430 с.

17. Шоботов В.М. Цивільна оборона: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, перероб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 438 с.

18. Порядочний Л.В., Заплатинський В.М. Безпека в надзвичайних ситуаціях та цивільна оборона: навчальний посібник. - К.: 2003 - 301 с.

19. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.

20. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250 с.

21. Ткачук К. Н., Халімовський М. О., Зацарний В. В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Основа, 2006. – 444 с.

22. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.

23. Основи охорони праці: Підручник / За ред. проф. В.В.Березуцького – Х.: Факт, 2005. – 480 с.

24. Люманов Е.М. Безпека технологічних процесів та обладнання на машинобудівних підприємствах: Навч. Посіб.-Сімферополь: ВАТ «Сімферопольська міська друкарня», 2008.-127с.

25. Жидецький В.Ц., Джигирей В.С., Сторожук В.М. та ін. Практикум із охорони праці. Навчальний посібник/ За ред. к.т.н., доц. В.Ц. Жидецького. –Львів: Афіша, 2000. – 352с.

26. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

27. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
28. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І. П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
29. Охрана труда в электроустановках. Под ред. Б.А.Князевского.- М.: Энергоатомиздат, 1985. – 376 с.
30. Гогіташвілі Г.Г. Система управління охороною праці. – Львів: Афіша, 2002. – 386 с.
31. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Навч. посіб. – Львів, 2006. – 302 с.
32. Савчук О.М. Охорона праці в галузі. Навч. Посіб. – Запоріжжя: Просвіта, 2004. – 164 с.

Допоміжна

1. Бегун В.В., Бегун С.В., Широков С.В. Казачков И.В., Литвинов В.В., Письменный Е.Н. Культура безопасности на ядерных объектах Украины. Учебн. пособие. – К. НТУУ КПИ, 2009, -363 с.
2. Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С., Цивільна оборона. Навчальний посібник / За ред. Кашина П.І. - Львів, «П.П. Васильович К.І.», 2005 - 338 с.
3. Демиденко Г.П. и др. Защита объектов народного хозяйства от оружия массового поражения: Справочник. – К.: Вища школа, 1989.
4. Цивільний захист: Конспект лекцій для студентів всіх спеціальностей і форм навчання / В.О. Васійчук, В.Є. Гончарук, О.С. Дацько та др. / За ред. В.Є. Гончарука. – Л: ВЛп, 2011. – 208 с.
5. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). - Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. - 125 с.
6. ДБН В.2.5-28-2006 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення»
7. ДСанПіН 3.3.6.096-2002 «Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів»
8. ДСН 3.3.6.042-99 «Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень»
9. ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку»
10. ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації»
11. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65
12. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
13. ДСТУ Б В.2.5-38:2008 «Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (ІЕС 62305: 2006, NEQ)»
14. ДСанПіН «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» Зареєстровано в Міністерстві юстиції України. за № 472/25249 6.05.2014 р

15. ГОСТ 12.0.003-74 (1999) ССБТ «Опасные и вредные производственные факторы. Классификация».
16. ДСТУ 7238:2011 «ССБП. Засоби колективного захисту працюючих. Загальні вимоги та класифікація»
17. ДСТУ 7239:2011 «ССБП. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація»
18. ДБН В.2.2-28:2010 «Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення»
19. ДБН В.1.1.7-2002 «Пожежна безпека об'єктів будівництва»
20. НАПБ В.01.056-2013/111 «Правила будови електроустановок. Пожежна безпека електроустановок. Інструкція»
21. Директива Ради ЄС № 89/391/ЕЭС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки і гігієни праці працівників на виробництві»** (Люксембург, 12 июня 1989 года)
22. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
23. Міжнародний стандарт SA 8000:2001 «Соціальна відповідальність»
24. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 «Посібник по соціальній відповідальності»
25. ДСТУ OHSAS 18001:2010 «Системи управління гігієною та безпекою праці. Вимоги (OHSAS 18001:2007, IDT)»
26. Міжнародний стандарт OHSAS 18002:2008 «Системи менеджменту в галузі охорони праці і техніки безпеки. Провідні вказівки по застосуванню OHSAS 18001:2007»
27. «Правила улаштування електроустановок» - 5-те вид., перероблене й доповнене - Х.: Міненергосувугілля України, 2014
28. НПАОП 40.1-1.01-97 «Правила безпечної експлуатації електроустановок»
29. НПАОП 40.1-1.21-98 «Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів»
30. НПАОП 0.00-1.01-07 «Правила устройства и безопасной эксплуатации грузоподъёмных кранов». Наказ Держгірпромнагляду від 18.06.2007р. № 132

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України
<http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
7. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
8. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру
<http://chronicl.chat.ru/>.
9. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.eriukrtel.net/index.htm>.
10. <http://www.dnopr.kiev.ua> Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).